

Biała Księga

15 lat województwa kujawsko-
pomorskiego

Bydgoszcz, Październik 2013

Spis treści

Wstęp	2
1. Aktualna sytuacja województwa	3
a) Analiza SWOT.....	3
b) Bezrobocie w kujawsko-pomorskim na tle Polski	3
c) Krajowy Raport o Rozwoju Społecznym Polska 2012	5
d) Indeks Konkurencyjności Regionalnej UE: RCI 2013	7
2. Streszczenie projektu Strategii Rozwoju Województwa 2020	7
3. Podsumowanie.....	8

Wstęp

W tym roku obchodziliśmy jubileusz 15-lecia województwa kujawsko-pomorskiego. Z ubolewaniem stwierdzam, że nie doszło do rzeczowej debaty na temat tego jak do tej pory funkcjonowało województwo i w jakim kierunku powinno pójść w przyszłości.

Z rankingów i różnego rodzaju zestawień wynika, że województwo kujawsko-pomorskie jest jednym ze słabszych regionów w Unii Europejskiej. Można nawet pozwolić sobie na stwierdzenie, że ten region upada. Taki stan rzeczy wskazuje za konieczne podjęcie prędko rzeczowej dyskusji. Można odnieść także wrażenie, że kujawsko-pomorskie nie rozwija się równomiernie, że zaczyna coraz bardziej być widoczny podział na część województwa która rozwija się szybciej oraz na tereny będące w marazmie.

Od dłuższego czasu otrzymuje sygnały z powiatów graniczących z województwami pomorskim i wielkopolskim o tym, że czują się one w pewnym stopniu zapomniane przez władze wojewódzkie w Toruniu. Dając tym samym do zrozumienia, że nie są traktowani na równi z resztą regionu.

Rozmawiając o przyszłości regionu powinniśmy spojrzeć także na powiązania poszczególnych samorządów ponad granicami województwa. Takie istnieją i niekiedy są dużo bardziej silniejsze niż wewnątrz województwa. Dla przykładu można odnieść wrażenie, że Włocławek znacznie bliższe relacje ma z Płockiem w województwie mazowieckim niż z Bydgoszczą. Niestety w tej kwestii nie zrealizowano żadnych badań z prawdziwego zdarzenia, być może na przeszkodzie stanęły tutaj kwestie polityczne.

Zauważyć można, że obecnie prowadzona polityka skupia się głównie na budowaniu powiązań Bydgoszczy z Toruniem, trochę tak na siłę. Odbywa się to kosztem innych samorządów.

Z tego powodu zdecydowałem się przygotować tę publikację, aby uświadomić do jakiego stanu doprowadziła obecna polityka i jakie ryzyko niesie dalsze jej kontynuowanie.

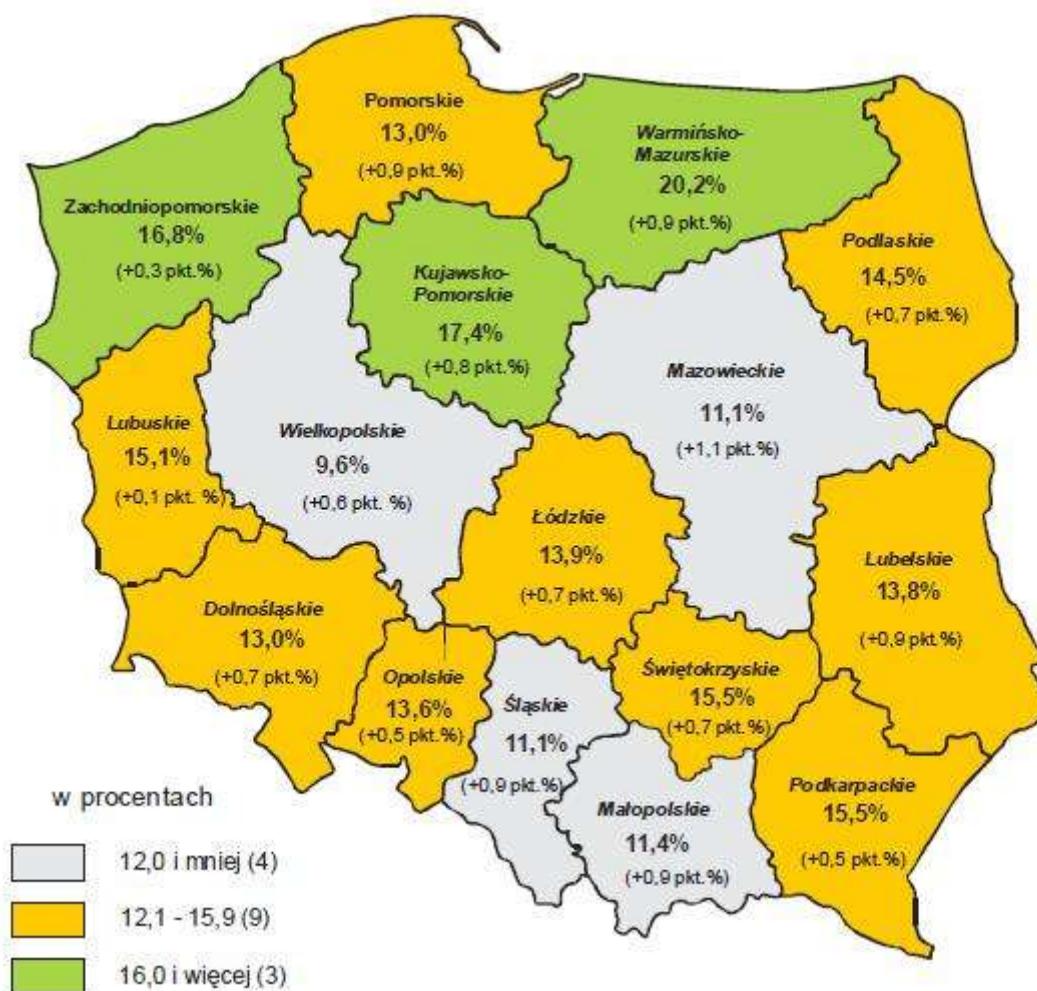
1. Aktualna sytuacja województwa

a) Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
Dość gęsta jak na warunki polskie sieć osadnicza w zachodniej części województwa	Utrzymujący się wysoki poziom bezrobocia
Pozostała po zaborze pruskim sieć linii kolejowych	Brak spójności obszaru całego województwa
	Słaba dostępność komunikacyjna w relacjach międzyregionalnych i międzynarodowych
	Słaby system komunikacji publicznej
	Województwo mało atrakcyjne dla młodych
Szanse	Zagrożenia
Centralne położenie w kraju	Ambicje polityczne
Wykorzystanie potencjału dróg wodnych	Niedostrzeganie potrzeb całego regionu przez polityków
Budowa silnej metropolii po przez wykorzystanie potencjału nie tylko stolic województwa.	Kontynuowanie polityki która nie sprzyja zrównoważonemu rozwojowi całego województwa.
Różnorodność kulturowa	Niekorzystne zmiany demograficzne
	Marginalizacja Portu Lotniczego
	Dwustolecność

b) Bezrobocie w kujawsko-pomorskim na tle Polski

W dniu 31 lipca 2013 roku stopa bezrobocia wyniosła w Polsce 13,1%. Bezrobocie w województwie kujawsko-pomorskim wyniosło 17,4%, wyższą stopę odnotowano tylko w warmińsko-mazurskim 20,2%. Oznacza to, że mamy drugi największy wskaźnik bezrobocia w kraju.

Gdy przyjrzymy się sytuacji w poszczególnych powiatach, to mamy do czynienia z dość szeroką skalą. Od 9% w Bydgoszczy i 10% w Toruniu przez 17,2% w powiecie świeckim, po ponad 26% w powiecie lipnowskim.

Źródła danych i grafik: WUP Toruń

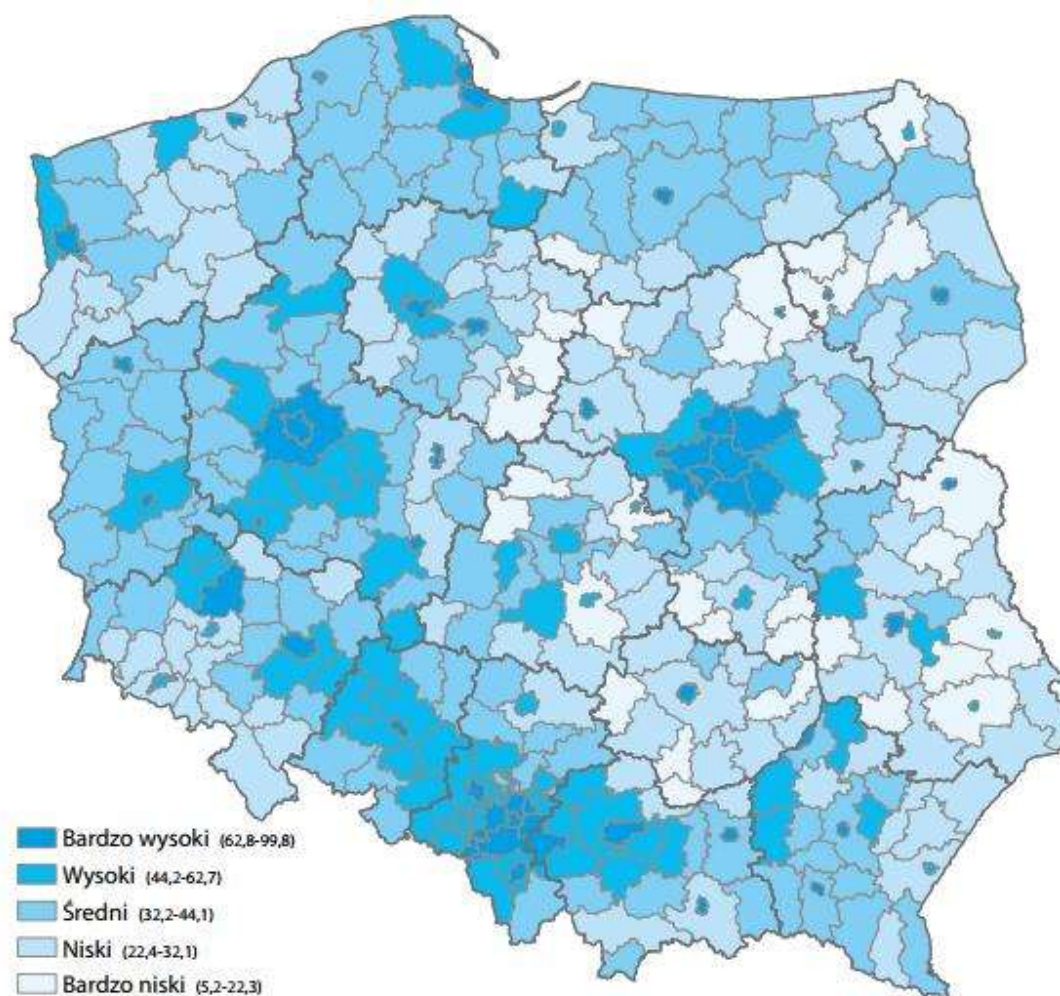
Jednak, aby zauważyć, że bezrobocie w kujawsko-pomorskim jest problemem długotrwałym warto się cofnąć do danych z przed 10 lat. W lipcu 2003 roku stopa w kraju wyniosła 17,7%. Kujawsko-Pomorskie, gdzie bezrobocie wynosiło 22,2% znajdowało się na 4 miejscu w kraju (w warmińsko-mazurskim było prawie 28%) ze stratą 0,1% do dolnośląskiego. W ciągu 10 lat sytuacja w dolnośląskim i lubuskim poprawiła się znacząco, kujawsko-pomorskie pozostaje nadal w ogonie. W ostatnim czasie zaczyna nam uciekać także zachodniopomorskie, które 10 lat temu miało wskaźnik bezrobocia na poziomie 26%.

c) Krajowy Raport o Rozwoju Społecznym Polska 2012

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego przy współpracy z Organizacją Narodów Zjednoczonych przygotowało raport oceniający wskaźnik rozwoju społecznego. Badano trzy kwestie:

- dostępność do służby zdrowia
- dostępność do edukacji
- zamożność obywateli

Jego wyniki prezentuje poniższa mapa:

Ocena ogólna kujawsko-pomorskiego w skali od 0 do 100 wyniosła 41,22, co daje nam trzynastą lokatę (przed lubelskim, łódzkim i świętokrzyskim). Najwyższą ocenę otrzymaliśmy za służbę zdrowia – 49,17, najniżej oceniono zamożność mieszkańców – 33,67.

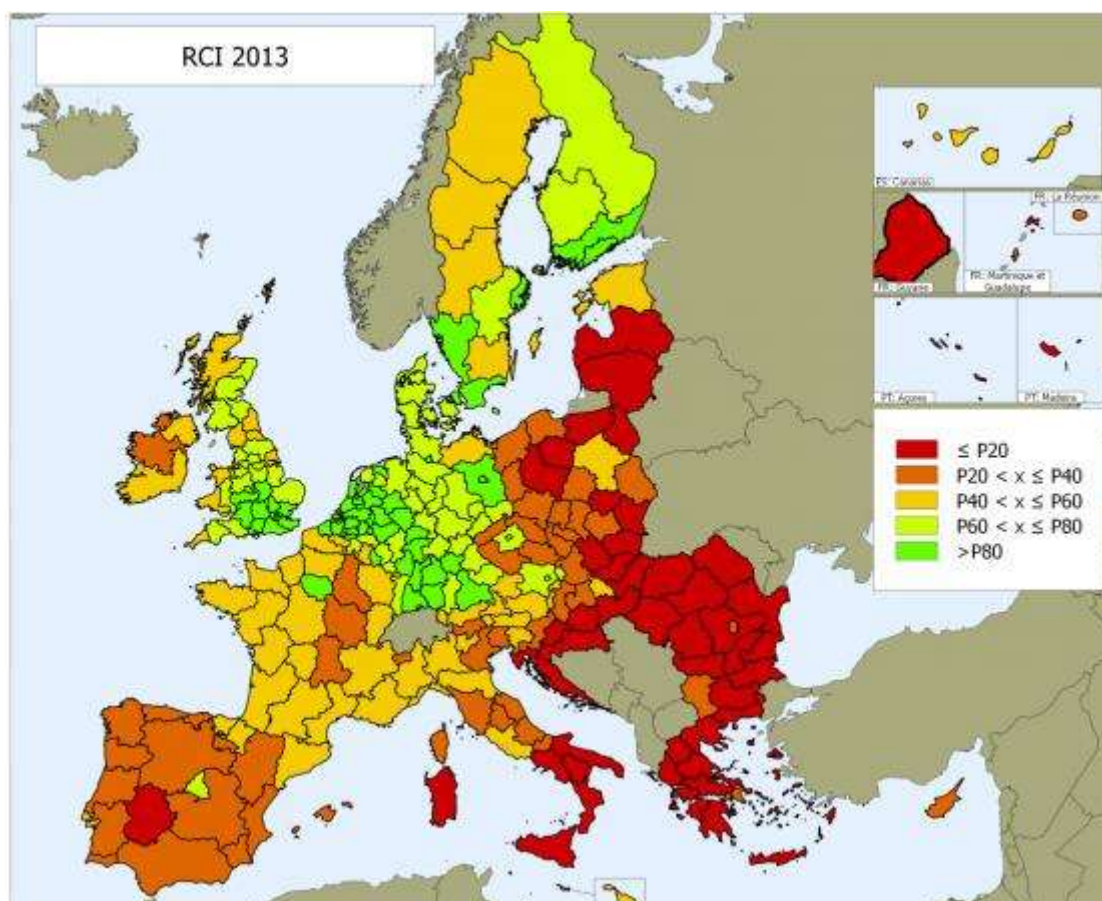
Żaden z powiatów województwa kujawsko-pomorskiego nie znalazł się w 30-tce o najwyższych ogólnych wartościach. W zestawieniu 30-tu powiatów o najniższym wskaźniku sklasyfikowano 3 powiaty ze wschodniej części województwa (bardzo dobrze widoczna jasna plama na mapie) – lipnowski, rypiński i włocławski.

To zestawienie w pewnym sensie pokazuje, że mamy do czynienia z województwem trzech prędkości, od Bydgoszczy i Torunia, które sklasyfikowane są powyżej 50 punktów, przez już słabszy

region stworzony przez powiaty sępoleński, nakielski, inowrocławski i mogileński, po wspomniane wcześniej trzy najłabsze powiaty wraz z miastem na prawach powiatu Włocławkiem.

d) Indeks Konkurencyjności Regionalnej UE: RCI 2013

Od 2010 roku Komisja Europejska opracowuje coroczny indeks konkurencyjności na szczeblu regionalnym. W 2013 roku objął on 273 regionu z 28 państw członkowskich. Najwyżej oceniony polski region, województwo mazowieckie znalazło się na 158 pozycji. Kujawsko-Pomorskie dopiero na 226, gorzej wypadło tylko warmińsko-mazurskie. W porównaniu z rokiem 2010 spadliśmy o 4 pozycje.

2. Streszczenie projektu Strategii Rozwoju Województwa 2020

W najbliższych tygodniach sejmik przyjmie Strategię Rozwoju Województwa do 2020 roku. Będzie to najważniejszy dokument planistyczny na lata 2014-2020, w dużej mierze przygotowywany pod perspektywę finansową Unii Europejskiej. W tych latach Polska, czyli także i nasz region, po raz ostatni będą mogli liczyć na wsparcie inwestycje na takim poziomie.

Analizując zapisy SRW 2020 można zauważyć, że jest to kontynuacja dotychczasowej polityki. Planuje się zacieśniać współpracę bydgosko-toruńską, chociażby po przez plany wspólnej metropolii, zaniedbując przy tym relacje z innymi częściami regionu. Pojawia się projekt konkurencyjnego dla BiT City tramwaju łączącego stolice województwa, nie ma już natomiast woli, aby uruchomić kolejową komunikację podmiejską z Kcynią.

3. Podsumowanie

Mam nadzieję, że to opracowanie zostanie zauważone i poruszane w nim kwestie spotkają się z refleksją samorządowców. Zdaje sobie sprawę z tego, że znajduje się tutaj wiele subiektywnych stwierdzeń. Jednakże przedstawiam tutaj twarde dane dotyczące aktualnej sytuacji społecznej, z których wynika, że województwo nie rozwija się w sposób jaki powinno.

Niestety mogę ubolewać, że w 15-te urodziny województwa tej debaty uniknięto, skupiając się głównie na różnego rodzaju wydarzeniach rozrywkowych, które miały ukazywać mieszkańcom sukces.

Tylko czy w świetle powyższych danych ten sukces ma naprawdę miejsce?

Autor: Łukasz Religa

W oparciu o opracowania: WUP Toruń, Krajowy Raport o Rozwoju Społecznym Polska 2012, Indeks Konkurencyjności Regionalnej UE: RCI 2013 oraz projekt Strategii Rozwoju Województwa (stan na czerwiec) i podsumowanie konsultacji społecznych nad tym dokumentem.